

Förskolan Boomullarna

I UR OCH SKUR
FRILUFTSFRÄMJANDET

Nacka Kommun

Observationen genomfördes av:
Gunilla Biehl, Nacka Kommun
Linn Jansdotter, Sollentuna Kommun
Vecka 38, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan

Förskola

Antal barn	24
Antal avdelningar	3
Regi (ev fristående huvudman)	Friluftsförbundet I Ur och Skur Utveckling AB
Ev profil/inriktning	I Ur och Skur
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	5 varav 1 leg fsk (65%)

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Förskolan Boomullarna i Ur och Skur i Nacka den 17:onde och 18 :onde september 2018. Vi observerade förskolans tre avdelningar. Vi deltog isamlingar, måltider, aktiviteter, utevistelse samt följde med på Mulle respektive Knyttepass. Planerade samtal genomfördes med förskolechef, förskolläraren samt med en barnskötare. Spontana samtal förekom med andra pedagoger och med barnen. Avslutningsvis hade vi ett kortare samtal med förskolechef. Vi ha läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Förskolan Boomullarna är belägen i en villa i Gustavsvik i Saltsjö-Boo. Förskolan drivs av I Ur och Skur Utveckling AB. På förskolan finns idag 24 barn fördelade på tre grupper och fem pedagoger. Verksamheten bygger på I Ur och Skur pedagogiken.

Förskolan genomsyras av ett gott arbetsklimat för både stora och små. Pedagogerna befinner sig nära barnen vilket skapar trygghet.

Verksamheten bedrivs till stora delar utomhus såväl på gården som i närliggande skog. Gården erbjuder trygghet för de yngre och utmaningar för de äldre barnen. De flesta material används såväl utomhus som inomhus, det ger möjlighet för barnen att fortsätta sin aktivitet oavsett miljö. Innehållet i de olika naturgrupperna har en tydlig struktur och planeras såväl utifrån Lpfö, I Ur och Skurs styrdokument som barnens intressen.

Barnen har idag liten tillgång till digital teknik, de ges få möjligheter att utveckla den digitala kompetensen. Aktiviteter på förskolan dokumenteras men vi ser få tillfällen då barnens

tankar, reflektioner tagits tillvara. Lär miljön inomhus kan utvecklas för att inspirera till mer kreativa och utmanande läroprocesser.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Vi möter pedagoger som trivs på sin förskola. Det finns i huvudsak en gemensam, förankrad syn på värdegrunden bland pedagogerna. Till stora delar bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete och arbete mot kränkande behandling på förskolan. Ett respektfullt förhållningssätt förekommer i ganska stor utsträckning, men vi ser tillfällen med mindre respektfullt bemötande. De relativt små grupperna bidrar till ett gynnsamt arbetsklimat. Vi bedömer att pedagogerna i relativt hög grad har positiva förväntningar på barnen och stöttar deras självförtroende.

Utveckling och lärande:

Den av pedagoger planerade verksamheten utgår till vissa delar från barnens intressen och behov. Undervisningen har en tydlig struktur och har i relativt stor utsträckning koppling till läroplanens mål.

Lär miljön ute stödjer i hög grad utveckling, lek och lärande medan inomhus kan utvecklas, där tillgängligheten till mer kreativa och inspirerande material kan skapas för att väcka nyfikenhet hos barnen. Pedagoger och ledning bekräftar att detta är ett utvecklingsområde. I undervisningen används flera olika arbetsmetoder. En stor del av verksamheten sker utomhus och barnen får i stor utsträckning utveckla sin kreativitet genom lek, rörelse och skapande.

Förskolans aktiviteter dokumenteras i ganska stor utsträckning medan de enskilda barnets utveckling dokumenteras i liten utsträckning. Dokumentationen sker till största delen i en app till vilken vårdnadshavarna har inloggning. Till viss del används dokumentationen för att utveckla verksamheten, men vi saknar en djupare reflektion och analys av aktiviteterna utifrån uppdraget. Barnen ges få möjligheter att utveckla sin digitala kompetens. Under vår observation ser vi inga tillfällen då pedagoger och barn tillsammans upptäcker den digitala världen.

På avdelningarna för de äldre barnen ser vi att omvårdnad, omsorg, fostran och lärande till stor del bildar en helhet, medan tyngdpunkten hos de yngsta ligger i omsorgen.

Arbetet med att utveckla barns språk och deras matematiska förmågor förekommer i viss utsträckning, vi saknar dokument som beskriver arbetet. Barnens intresse för naturvetenskap stimuleras och utmanas i hög grad och de får till stora delar stöd i sin sociala utveckling i olika grupper och med stöd av närvarande pedagoger.

Det finns strategier för arbetet med barn i behov av stöd, men vi saknar en plan som beskriver arbetet. Förskolan har idag endast ett barn med annat modersmål och det saknas en plan för hur arbetet skall genomföras.

Barns inflytande:

Barnen ges ibland möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter samt påverka sin situation.

Barnen får i viss utsträckning utveckla sin förmåga att använda sig av demokratiska principer, det kan handla om var mellanmålet ska ätas eller var utevistelsen ska ske. Barnen tränas i relativt stor utsträckning att ta ansvar för sina egna handlingar och förskolans miljö. Vi ser, och pedagogerna bekräftar för oss att alla barn ges samma utrymme och att miljöerna utformas för alla.

Barnen har i liten utsträckning inflytande över verksamhetens innehåll, men i den av vuxna planerade aktiviteten, har de i viss utsträckning inflytande, som yttrar sig i att barnen väljer hur de vill ta sig an uppgiften och hur de ska göra.

Styrning och ledning:

Förskolechefen delar sin tjänst mellan förskolan och huvudmannen. I tjänsten på förskolan är han med i verksamheten t.ex vid pedagogers frånvaro och har därmed god kunskap om verksamhetens kvalitet. Förskolechefen arbetar i viss utsträckning för att utveckla verksamheten tillsammans med pedagogerna.

Förskolechefen tar i ganska stor utsträckning ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet medan pedagogerna i liten utsträckning deltar.

Vårdnadshavarna är delaktiga i kvalitetsarbetet genom deras aktiva deltagande vid föräldramöten och genom Våga Visa enkäten.

Det saknas fungerande rutiner för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna vilket de också bekräftar.

Det finns fungerande samverkan mellan avdelningarna bl.a. när barn flyttas mellan grupperna för att göra det bästa av dagen för alla.

Det finns i liten utsträckning samarbete vid övergångar till skolor.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,4
Utveckling och lärande	3,2
Barns inflytande	2,9
Styrning och ledning	2,6

¹ **1.0 Stora brister i kvalitet**

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

De små barngrupperna och pedagogernas förhållningssätt bidrar till ett gott arbetsklimat och trygghet. (Normer och värden)

Beskrivning: Förskolan genomsyras av ett gott arbetsklimat där pedagogerna trivs och barnen känner trygghet. Den lilla enheten gör att alla pedagoger och barn känner varandra och känner ansvar över varandra. Pedagogerna finns nära barnen och deltar i deras aktiviteter.

Bedömning: De vuxna har ett förhållningssätt som visar på respekt och intresse för varje barns bästa. Detta visar sig i god stämning och att barnen är trygga i förskolans verksamhet.

Samsynen på utemiljöns möjligheter (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Utomhus finns en stor gård uppdelad i flera delar. Här finns naturliga lekmiljöer med träd och höga bergsområden samt lekhus och material för sandlådelek och mycket mera. Dessutom finns mycket material som vanligtvis används inomhus även tillgängliga utomhus.

Bedömning: De varierade lärmiljöerna utomhus bidrar till mångsidig lek och till lustfyllt lärande. Det tillåtande arbetssättet till var materialet används gynnar barnens lärande och minskar avbrotten i barnens aktiviteter.

Utveckling och lärande i friluftaktiviteterna. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Aktiviteterna i skogen är välplanerade, varierande och genomtänkta. På ett lekfullt sätt lär sig barnen att använda naturen. Verksamheten utgår såväl från Lpfö, Ur och Skur pedagogik men också från barnens intressen. Målet är att skapa intresse för friluftsliv och ett hälsosamt liv.

Bedömning: Verksamheten i de olika grupperna i naturen bidrar till utveckling och lärande.

Utvecklingsområden

Lärmiljön inomhus (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Lärmiljön inomhus kan utformas till att bli mer tillgänglig, inspirerande och utmanande, genom att exponera materialet på ett inbjudande sätt. Vi ser också att miljön kan stärkas genom att tydliggöra de olika rummens användning.

Bedömning: Vi bedömer att en mer tydlig, tillgänglig och inspirerande inomhusmiljö ytterligare stärker barnens utveckling och lärande.

Barns möjligheter att utveckla digitala kompetens (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Barnen har idag liten tillgång till digital teknik och ges få möjligheter att utveckla den digitala kompetensen.

Bedömning: Barnen ges sällan förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens.

Pedagogisk dokumentation. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det finns i liten utsträckning en pedagogisk dokumentation som ett underlag för uppföljning, utvärdering och planering.

Bedömning: Barnen ges begränsade möjligheter att ta del av sitt lärande och ha inflytande i verksamheten utifrån den planering som görs då den pedagogiska dokumentationen till stor del saknas.

Jämförelse med tidigare observation

Enheten är inte tidigare observerad.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Kommentar från förskolans/skolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

All personal på förskolan har tagit del av rapporten och inför överlämningsamtalet hade vi ett apm där alla fick möjlighet att ge sina synpunkter och kommentarer till rapporten. Efter överlämningen tog vi med oss de synpunkter vi fick från observatörerna och diskuterade vidare. Vi kommer arbeta med inomhusmiljön så den blir mer inspirerande och tilltalande för barnen. Vi har anställt en ny förskollärare som börjar i slutet av januari. Rapporten kommer finnas kvar och vara i grund till kommande diskussioner. Vi har påbörjat ett arbete att utveckla digitalisering inom förskolan, detta tillsammans med huvudman och andra I Ur och Skur förskolor.

Kommentar till observationens resultat

Vår egna självskattning och observatörernas skattning var väldigt lika vilket visar att vi redan tidigare var medvetna om de brister som uppkom. Den pedagogiska innemiljön behöver utvecklas. Förskolan består av 3 avdelningar och varje avdelning har kommit olika långt i detta arbetet. Observatörerna var på plats under två dagar i början av terminen, barngrupperna var relativt nya och i en uppstart av ett nytt läsår ligger alltid fokus på att barnen ska hitta sin trygghet tillsammans med den nya gruppen och nya pedagogerna. Under dessa dagarna var även mycket personal borta, Dag 1 var 2 av 5 pedagoger sjuka och under dag 2 var 3 av 5 borta, vilket gjorde verksamheten lite mer sårbar och rörig än vanligt men tack vara att barnen har en grundtrygghet med alla pedagoger upplevde vi ändå att det gick bra.

Under normer och värden har observatörerna skrivit "Ett respektfullt förhållningssätt förekommer i ganska stor utsträckning, men vi ser tillfällen med mindre respektfullt bemötande." När vi frågade vad de syftade på 'mindre respektfullt bemötande' fick vi förklaringen att detta handlade om de yngre barnens integritet vid blöjbyten/poträning/toalettsituationen, dels att toaletten saknar en dörr så att det är insyn till skötrummet men även att potträningen sker inne på avdelningen istället för i skötrummet, detta pga platsbrist då skötrummet är väldigt trångt och avdelningen består enbart av ett stort rum så allting sker i samma rum även om rummet har avgränsas med hjälp av hyllor. Vi har diskuterat genom våra rutiner, och vi planerar att sätta upp ett draperi eller en halvdörr för skötrummet så att barnen ändå får känna att de kan få vara på toaletten i fred men att personalen ändå kan ha uppsikt.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Vi har från och med våren 2019 lagt in mer planeringstid för pedagogerna, detta har varit ett problem tidigare då vi har upplevt att personalen timmar inte har räckt till då vi har haft

många deltidare. Med hjälp av utökad planeringstid kommer den pedagogiska dokumentationen och verksamheten att utvecklas. Vi har även planerat in en planeringsdag i slutet av januari där fokus kommer ligga på planering av vårterminen och utveckla innemiljön. Den pedagogiska miljön (både inne och ute) har varit och är ett fokusområde för hela I Ur och Skur Utveckling under detta läsåret.

Saltsjö-Boo 2019-01-14 Per Rugsveen Förskolechef I Ur och Skur Boo-Mullarna

Vikdalens barn

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Helena Aldén, Upplands Väsby kommun
Birgitta Andrén, Upplands Väsby kommun
Vecka 42, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	23
Antal avdelningar	2
Regi	Föräldrakooperativ
Ev profil/inriktning	Reggio Emilia inspirerade
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	4

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Vikdalens barn under två dagar, 15 och 17 oktober 2018. Under observationsdagarna deltog vi i förskolans olika aktiviteter som fri lek, samling, skapande, skogsutflykt, lunch samt utevistelse på gården. Intervjuer genomfördes med förskolechefen och samtal med övriga pedagoger.

Sammanfattning

På Vikdalens barn finns ett mycket gott förhållningssätt mellan pedagoger samt mellan barn och barn. Förskolan har en tydlig veckoplanering som är återkommande varje vecka. De äldre barnen ges stor möjlighet att delta i olika kulturella aktiviteter som t.ex. teater, museum eller besöka andra miljöer. I förskolans planerade aktiviteter kan vi inte se att det finns tydliga syften och mål. Inte heller att pedagogerna har ett undervisande förhållningssätt för att utveckla barns olika förmågor. Varje barn har en pärm med dokumentation från olika aktiviteter, men det är ingen dokumentation där man kan följa varje barns utveckling och lärande. Alla barn på förskolan ges stora möjligheter till att utforska naturvetenskap och arbeta med skapande på många olika sätt. Pedagogerna arbetar språkutvecklande med språksamlingar. Det systematiska kvalitetsarbetet bygger på förskolans Arbetsplan som revideras årsvis och följs upp skriftligt vt och ht. Planen är skriven i löpande text som en beskrivning av verksamhetens intentioner. Det saknas systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten. Det finns inget samarbete med andra förskolor för kunskapsutbyte och inspiration.

Resultat per målområde

Normer och värden: På förskolan finns ett mycket gott förhållningssätt mellan pedagoger samt mellan barn och barn. Det finns en "Likabehandlingsplan" som pedagogerna reviderar årligen tillsammans med de vårdnadshavare som sitter i styrelsen. Pedagogerna använder "Vännerna i Kungaskogen" som arbetsmaterial i värdegrundsarbetet tillsammans med de äldre barnen.

Utveckling och lärande:

Båda avdelningarna på förskolan har en veckoplanering som är återkommande varje vecka. Den innehåller skapande, skogsutflykt och kulturbesök. Det finns tydliga rutiner för varje dag med samling och dukvårdsuppdrag. Varje vecka ges de äldre barnen möjlighet att delta i olika kulturella aktiviteter som t.ex. teater, museum eller besöka andra miljöer, t. ex. parker, lekparken som är intressanta och roliga för barnen. I förskolans planerade aktiviteter kan vi inte se att det finns tydliga syften och mål. Inte heller att pedagogerna har ett undervisande förhållningssätt för att utveckla barns olika förmågor. Det finns utdrag från läroplanens olika målområden uppsatta på avdelningarna. Dessa finns även i barnens pärmar kopplat till olika aktiviteter. Det görs ingen kontinuerlig dokumentation där man kan följa varje barns utveckling och lärande eller som används för att utveckla verksamheten.

Det finns inget aktivt arbete med att utveckla barns digitala kompetens. En av pedagogerna har tagit på sig att påbörja detta utvecklingsarbetet inom kort. Alla barn på förskolan ges stora möjligheter till skapande och på många olika sätt. Pedagogerna arbetar språkutvecklande med språksamlingar och är inspirerade av Bornholmsmodellen som metod. Barnen ges stora möjligheter till att utforska naturvetenskap och teknik genom deras tema med årstider och besöken till skogen och genom att de besöker olika museer och parker.

Barns inflytande:

Barnen på förskolan har stora möjligheter till fri lek vilket även har hög prioritet i den gällande Arbetsplanen. I den fria leken har barnen möjlighet att påverka genom att de kan välja vad de vill leka med. I de planerade aktiviteterna ser vi mycket lite av barnens möjlighet att påverka. Barnen får endast berätta om vad de gjort och pedagogerna skriver ner. Pedagogerna säger att allas åsikter är viktiga. Barnen ges möjlighet att ta ansvar genom att de tilldelas olika ansvar, dokumentationsansvariga, dukvärd och samlingsordförande. Pedagogerna utmanar och stöttar barnen att plocka undan efter sig.

Styrning och ledning:

Det systematiska kvalitetsarbetet bygger på förskolans Arbetsplan som revideras årsvis och följs upp skriftligt vt och ht. Arbetsplanen är skriven i löpande text i en beskrivande form vad verksamheten strävar efter. Vi saknar tydliga målbilder utifrån de mål verksamheten prioriterar, samt dokumentation som de kan använda för att analysera och utvärdera effekterna. Det saknas ett strukturerat SKA arbete med nulägesanalys, analys, planering och uppföljning årsvis. Samverkan och kunskapsutbyte sker inom förskolan, under mötestid,

planeringsdagar och under samtal i vardagen. Det finns inget samarbete med andra förskolor och det nätverk som finns i kommunen, mellan andra fristående förskolor, har inte givit förväntad inspiration.

Bedömning i skala²

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,5
Utveckling och lärande	2,8
Barns inflytande	3
Styrning och ledning	2,0

Starka sidor

Exempel:

Respektfullt förhållningssätt (Normer och värden)

Beskrivning: Det råder ett respektfullt och vänligt förhållningssätt mellan pedagoger och barn samt mellan barnen. Pedagogerna sätter gränser när det behövs på ett tydligt men vänligt sätt och hänvisar till känslor som väckts. Förskolan har ett värdegrundsdokument. Förskolechefen berättar att värdegrund, förhållningssätt till barnen och arbetet med barnens känslor utgör grunden för deras värdegrundsarbete. De äldsta barnen arbetar ibland med värdegrundsmaterialet "Vännerna kungaskogen". Förskolan har en "Likabehandlingsplan" som revideras varje år tillsammans med pedagoger och styrelsen.

Bedömning: Verksamheten präglas av ett respektfullt och vänligt bemötande mellan pedagoger och barn samt mellan barnen.

Kulturutbud och omvärldsspaning som del av lärmiljön (Utveckling och lärande)

² 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Beskrivning: En dag varje vecka gör förskolan utflykter, hel- eller halvdag, och besöker olika kulturella evenemang för att barnen ska få en rikare lärmiljö. Det kan vara besök till olika museer, teaterföreställningar, temaparker eller lekparker. Dessa besök är sällan sammankopplat med projekt som pågår i verksamheten, utan mest som upplevelse. Besöken till Dieselvekstaden är populärt bland barnen och inspirerar dem i det skapande arbetet. Barnen ges möjlighet att vara med och välja, t.ex. vilka teaterföreställningar eller lekparker de vill besöka.

Bedömning: Kulturutbud och omvärldsspaning förekommer i hög grad.

Skapande som uttryckssätt (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Alla barn på förskolan ges stora möjligheter att arbeta med skapande på olika sätt. Pedagogerna berättar att syftet är att barnen ska få tillgång till många uttryckssätt och få prova på att arbeta med olika material. Vi kan inte se att barnens egna kreativitet kommer till uttryck då uppgiften är förutbestämd av pedagogerna. Under vårt besök arbetar de yngsta barnen med att göra stentroll och måla med bilar. Barnen har en årstidstavla, hösten. Till denna samlar de material under sina utflykter till skogen. De äldsta barnen gör halloweenlyktor genom att måla på glasburkar. Vid en skogsutflykt ritar de äldre barnen olika hösttecken ute i skogen.

Bedömning: Barns möjlighet till skapande som uttryckssätt förekommer i hög grad.

Språkutvecklande arbetssätt (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna arbetar språkutvecklande med bl. a. inspiration av Bornholmsmodellen. De har språksamlingar och alla barn får regelbundet komma med egna boktips. Då tar barnen med sig en egen bok och får berätta om innehållet. En pedagog dokumenterar berättandet och frågar som kommer under presentationen. Pedagogerna läser sedan boken för barngruppen i samling eller under vilan. Tecken som stöd används av en pedagog i arbetet med de yngre barnen, som en förstärkning och stöd till de barn som inte har utvecklat sitt verbala språk.

Bedömning: Det språkutvecklande arbetssättet håller till stora delar en god kvalitet.

Arbetet med att naturvetenskap (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Förskolan använder sin gård och närmiljön för att alla barn ska få utveckla intresse för naturvetenskap. De äldre barnen följer årstidsväxlingarna i naturen och samtalar om samt illustrera detta genom skapande av olika slag. De yngre barnen arbetar med att följa sitt äppelträd på gården vilket finns dokumenterat på avdelningen. Vid vårt besök går de äldre barnen ut i skogen och tittar på vad som hänt med naturen sen sist de var där. De får samla material som de tycker visar på hösttecken, som de ritar av och berättar om. De har även en myrstack som de besöker regelbundet för att följa utvecklingen i stacken.

Bedömning: Barns möjlighet att arbeta med naturvetenskap förekommer i hög grad.

Utvecklingsområden

Exempel:

Undervisande förhållningssätt (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det finns många planerade, icke målstyrda, aktiviteter på båda avdelningarna under en vecka. Pedagogerna pratar med barnen under aktiviteterna men vi kan inte se ett undervisande förhållningssätt där barnens tankar ledas framåt, som får barnen att reflektera kring det som upplevs. Förskolechefen berättar att de har samtalat kring undervisningsbegreppet i arbetslaget, i vilka situationer och tillfällen som de arbetar med undervisning för att utveckla barns förmågor. Hon berättar att de arbetar med The Big five, fem olika begreppsförmågor, som de fokuserar på separat. The Big five ingår t. ex. inte i det pågående temaarbetet, utan hålls som egna utvecklingsområden.

Bedömning: Ett undervisande förhållningssätt förekommer i liten utsträckning.

Dokumentation av barns utveckling och lärande (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna dokumenterar pågående/genomförda aktiviteter genom att fotografera och skriva ner det barnen berättar att de gjort. Pedagogerna dokumenterar barns lärande inför utvecklingssamtalen i en förtryckt mall. Förutom detta kan vi inte se att pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas kontinuerligt och systematiskt. Vi kan inte heller se hur pedagogerna arbetar med att följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande utifrån läroplanens olika målområden.

Bedömning: Systematik för dokumentation, uppföljning och utvärdering av varje barns utveckling och lärande är till viss del bristfällig och behöver utvecklas.

Det systematiska kvalitetsarbetet (Styrning och ledning)

Beskrivning: Det systematiska kvalitetsarbetet bygger på förskolans "Arbetsplan". Arbetsplanen är skriven i löpande text, med hänvisning till läroplanens mål. Det finns brister i dokumentationsarbetet på flera nivåer t.ex. cykliska processer (nulägesbeskrivning, analys, planering, utvärdering), pedagogisk dokumentation, målformuleringar, syften och nyckeltal. Det finns ingen skriftlig dokumentation av pedagogernas reflektioner och analyser, som visar på vad i arbetet och de pedagogiska processerna, som leder till framgång. Det finns en dialog mellan pedagogerna samt mellan förskolechefen och förskolans styrelse, för att skapa samförstånd kring det som sker i verksamheten.

Bedömning: Det finns vissa brister i SKA arbetet.

Kunskapsutbyte med andra verksamheter (Styrning och ledning)

Beskrivning: Samverkan och kunskapsutbyte sker inom den egna förskolan, under mötestid, planeringsdagar och under samtal i vardagen. Förskolechefen går på utförräffar som Nacka kommun anordnar. Det finns inget annat samarbete med andra förskolor. Det nätverk som finns i kommunen, mellan fristående förskolor, har inte givit förväntad

inspiration, anser förskolechefen. Dialog med andra är centralt i kvalitetsarbetet. Avsaknad av kunskapsutbyte och reflektion med andra verksamheter, försvårar arbetet med att få syn på sina egna utvecklingsbehov.

Bedömning: I liten utsträckning sker kunskapsutbyte med andra verksamheter.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Vikdalens Barns kommentar angående observationsrapporten.

Förskolans arbete med observationsrapporten:

Vi har gått igenom rapporten grundligt, del för del, med ledning/huvudman på styrelsemöte samt med personalgruppen på planeringsmöte. Det vi lagt störst fokus på har varit frågorna ang dokumentation och digitalisering.

Övriga föräldrar har involverats genom att vi har haft rapporten som underlag för diskussion på ett av våra stormöten.

Barnen blir främst delaktiga genom att vi börjat jobba mer aktivt vad gäller digitaliseringen.

Kommentar till observationens resultat:

Vi känner igen oss till vissa delar, men ställer oss frågande till ett antal påståenden.

De **starka sidor** som nämns i rapporten håller vi till stor del med om.

Inom de **utvecklingsområden** som nämns så känner vi även här igen oss vad gäller svag digitalisering samt avsaknad av samarbete/utbyte med andra förskolor.

Exempel på omdömen vi ställer oss frågande till:

"Det finns många planerade, icke målstyrda aktiviteter på båda avdelningarna under en vecka" förstår vi inte riktigt då vi t ex jobbar målstyrt mot utvecklande av intresse för naturkunskap + främjande av grovmotorik på våra skogisdagar. Som ett annat exempel kan vi ta vårt boktips, där utmanandet av den språkliga /kommunikativa förmågan är påtaglig. Listan kan göras lång.

"The Big Five ingår inte i det pågående temaarbetet, utan hålls som egna utvecklingsområden" upplever vi också som lite märkligt då vi varje vecka säkerställer att varje förmåga utmanas. T ex *begreppsförmågan* utmanas bl a mycket tydligt två ggr/vecka under våra strukturerade språksamlingar. *Procedurförmågan* utmanas genom vårt ordförandeskap, stöttning vid konfliktlösning, uppdraget som dukvärd o s v.

"Det systematiska kvalitetsarbetet bygger på förskolans arbetsplan. Det finns ingen skriftlig dokumentation av pedagogernas reflektioner och analyser", även detta upplever vi som märkligt, då vi själva betraktar arbetsplanen som **en del** av SKA. I t ex våra terminsvisa utvärderingar går vi igenom verksamheten del för del under rubriker som *Fasta aktiviteter, Samling, Skapande, Rörelselek, Skogen, Inne/Utelek, Språk/Matematik, Naturvetenskap/Teknik, IKT, Föräldrasamtal, Utvärdering av prioriterade mål, Nya prioriterade mål*. Här finns våra reflektioner ang. vad som fallit väl ut, och vad som fallit mindre väl ut, samt ev orsaker till resultatet. Det nämns ingenting om detta i observationsrapporten.

Som en övrig synpunkt vill vi framföra att vi finner det olyckligt att observatörerna kom från samma enhet då det medför en risk för ensidighet. Vi hade uppskattat att få ta emot observatörer från olika kommuner, då vi tror att det hade gett en mer nyanserad bild av vår verksamhet.

Förbättringsområden i observationsrapporten:

Vi är, och har sedan en tid tillbaka varit, medvetna om att vi släpar efter med digitaliseringen. Vi är också medvetna om att vi behöver ta tag i detta område omgående. Som en start har en

av våra pedagoger besökt en förskola på Värmdö som kommit långt i sitt arbete med IKT. Vi har introducerat QR-koder för barnen samt införskaffat en projektor.

Vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet så har vi börjat se över hur vi kan utveckla vår befintliga dokumentation utan att behöva ta för mycket tid från barnen. Vi har ju, som sagt, medvetet valt att i första hand vara närvarande pedagoger då vi betraktar lärande som relationellt. Vi kommer dock att titta på detta under våren och se hur vi kan lösa det på bästa sätt.

Vikdalen 11/1 -19

Veronica Linde, förskolechef

Saltisbarnens Montessoriförskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Helena Aldén, Upplands Väsby kommun
Birgitta Andrén, Upplands Väsby kommun
Vecka 41, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	19
Antal avdelningar	1
Regi (ev fristående huvudman)	Föräldrakooperativ
Ev profil/inriktning	Montessoripedagogik
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	4 (2)

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Saltisbarnens montessoriförskolan under två dagar 9-10 oktober 2018. Vi deltog på förmiddagens arbetspass båda dagarna och utevistelsen den ena dagen. Vi intervjuade förskolechefen och montessoriförskolläraren och samtalande med övriga pedagoger.

Sammanfattning

På Saltisbarnens montessoriförskola råder ett mycket lugnt och respektfullt förhållningssätt mellan pedagoger och barn och mellan barnen. Pedagogerna berättar att de inte har material för roll- och fantasilekar. Det finns ett begränsat utbud av montessorimaterial. Vi ser att barnen samarbetar och hjälper varandra på flera olika sätt. Pedagogerna uppmuntrar barnen att hjälpa varandra. De yngsta barnen går runt i rummen och tittar på vad de äldre gör. Vi kan inte se att dessa barn får någon enskild uppmärksamhet som stimulerar utveckling och lärande. Vi kan inte se att undervisningen är planerad, utan det är barnen som styr sina egna aktiviteter. Förskolans dokumentation av barns lärande bör utvecklas och synliggöra barns tankar och reflektioner. Pedagogerna är i hög utsträckning lyhörda för det barnen önskar. Vi kan inte se att det finns ett medvetet sätt att arbeta med demokratiska principer. I det systematiska kvalitetsarbetet saknas tydliga mål och rutiner för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Det saknas delvis kopplingar till utvalda fokusområden.

Resultat per målområde

Normer och värden: På förskolan råder ett mycket lugnt och respektfullt förhållningssätt mellan pedagoger och barn och mellan barnen. Förskolechefen berättar att det är av stor vikt att barnen står i centrum, att pedagogerna är goda förebilder i bemötande och förhållningssätt. Förskolan har en likabehandlingsplan som revideras varje höst tillsammans med vårdnadshavare och pedagoger.

Utveckling och lärande: Förskolan arbetar utifrån montessoripedagogik och varje förmiddag består av ett arbetspass fram till lunch. Lärmiljön inbjuder i låg grad till roll- och fantasilekar. Det finns ett begränsat utbud av montessorimaterial. Materialet står på hyllor där tillgängligheten för barnen varierar. Materialet är uppdelat i matematik, språk, och naturvetenskap. Det finns några få praktiska övningar, såsom baka, diska och tvätta. Pedagogerna sitter vid bord eller på golvet tillsammans med barnen och stöttar dem vid behov. Montessorimaterialet ska introduceras för barnen av pedagogerna. Det är inget vi ser under vår observation. Vi kan inte se hur de arbetar med målstyrda processer eller hur pedagogerna planerar för att fånga upp och utmana barnen i deras lärprocesser utifrån läroplanens olika målområden, eftersom det är barnen som styr sina egna aktiviteter. De yngsta barnen går runt i rummen och tittar på vad de äldre gör. Vi kan inte se att dessa barn får någon enskild uppmärksamhet som stimulerar utveckling och lärande. Trots att digital kompetens är ett fokusområde pågår inget aktivt arbete med detta.

Vi ser att barnen samarbetar och hjälper varandra på flera olika sätt. Pedagogerna uppmuntrar barnen att hjälpa varandra.

Barns inflytande: Barnen uppmuntras till att välja vad de vill göra när de kommer på morgonen likaså då de avslutat en aktivitet/ett arbete. Pedagogerna är i hög utsträckning lyhörda för det barnen önskar och säger att det är viktigt att det är barnens behov som står i centrum. Pedagogerna beskriver att barnen ofta väljer innehållet i samlingen, ibland leder barnen samlingen utifrån egen planering. I utomhusvistelsen, på eftermiddagen, leker barnen med varandra och väljer själva vad de vill göra. Vi ser att barnen bryr sig om och hjälper varandra under dagen. Vi kan inte se att det finns ett medvetet sätt att arbeta med demokratiska principer.

Styrning och ledning: Förskolechefen arbetar som pedagog i verksamheten och har god insikt och kunskap om verksamheten. Det finns ett årshjul och en plan för systematiska uppföljningar vilket följs upp halvårsvis, samt en verksamhetsplan och ett kvalitetsdokument. I det systematiska kvalitetsarbetet saknas mätbara mål och rutiner för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Det saknas delvis kopplingar till utvalda fokusområden. Förskolechefen arbetar tillsammans med övriga pedagoger med att utveckla verksamheten på kvällsmöten, planerings- och utvecklingsdagar. I den dokumentation vi tagit del av kan vi inte se på vilket sätt förskolechefen stöttas av huvudmannen eller hur denna är insatt i SKA arbetet. Det saknas rutiner för att pedagogerna ska kunna samordna sina individuella planeringar. Vid intervjuer

och samtal framkom att det inte finns något samarbete eller kunskapsutbyte med andra förskolor. Det enda samarbetet är tillsammans med grannförskolan under vårterminerna då de har "torsdagsklubben", för blivande förskoleklassbarn. Vi läser i förskolans dokument och förskolechefen berättar att det finns ett samarbete med den närmsta skolan inför övergång till förskoleklass.

Bedömning i skala³

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,5
Utveckling och lärande	2,8
Barns inflytande	2,9
Styrning och ledning	2,0

Starka sidor

Respektfullt förhållningssätt (Normer och värden)

Beskrivning: Pedagogerna delar upp sig och sitter med barnen i de olika rummen. Alla samtalar lågt och vi ser att det finns ett respektfullt förhållningssätt både mellan pedagoger och barn och mellan barnen. I de flesta situationer sker en dialog och ett undervisande förhållningssätt mellan pedagoger och barn.

Bedömning: Vi bedömer att ett mycket gott förhållningssätt präglar verksamheten.

Barnen får utveckla sin förmåga att fungera enskilt och i grupp (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi läser i förskolans dokument och ser att barnen ska ges möjlighet att arbeta enskilt eller i grupp. Vi ser att barnen samarbetar och hjälper varandra på flera olika sätt och att pedagogerna uppmuntrar barnen till det.

³ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Bedömning: Barnen ges i stor utsträckning möjlighet att arbeta enskilt och i grupp.

Barns möjlighet att påverka sin situation (Barns inflytande)

Beskrivning: Under arbetspassen får barnen välja nästan vad de vill av det material som finns. Barnen får få introduktioner till nya material och utmaningar vilket begränsar deras möjlighet till att påverka sin situation. Under utevistelsen får de leka utifrån egna val. Barnen blir lyssnade till under hela dagen och tillfrågade om vad de vill göra och pedagogerna säger att det är viktigt att det är barnens behov som står i centrum. När barn säger "jag vill inte duka idag" blir svaret "nähä", och vill något barn sitta vid någon annans bord så går det också bra. Barnen visar empati och hjälper varandra. Däremot finns inget medvetet arbete med utveckla barns förståelse med demokratiska principer.

Bedömning: Verksamheten håller en god kvalitet vad gäller möjlighet att påverka sin situation.

Utvecklingsområden

Målstyrd verksamhet (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi kan inte se att pedagogerna arbetar utifrån läroplanens olika mål i målstyrda processer, utifrån vad pedagogerna ser att barnen behöver stimuleras och utmanas i. De yngsta barnen går runt i rummen och tittar på vad de äldre gör. Vi kan inte se att dessa barn får någon enskild uppmärksamhet som stimulerar utveckling och lärande. Förskollärarna berättar att dessa barn precis har "landat" efter inskolningen i augusti.

Bedömning: Målstyrda processer utifrån läroplanens olika målområden saknas.

Barnen ges inte tillräcklig möjlighet att utveckla digital kompetens (Utveckling och lärande)

Beskrivning: I verksamhetsplanen beskrivs digitalisering och programmering som fokusområde för 2017/18. Vid vårt besök ser vi ett barn som använder lärplatta under ett arbetspass. Vi kan inte se att verktyget används i något speciellt syfte. Vid intervju med förskolechef och pedagog så berättar de att digitaliseringsarbetet avstannat sedan en tidigare medarbetare som var kunnig och drivande slutat. Det finns ingen plan för hur detta arbete ska bedrivas. Pedagogerna upplever att de får bristande resurser från huvudman i detta arbete.

Bedömning: Digitala verktyg används i mycket liten utsträckning och plan för digitaliseringsarbetet saknas.

Dokumentation av barns lärande (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Den dokumentation som finns på förskolan består mestadels av foton från aktiviteter som genomförts samt veckobrev till vårdnadshavarna. Dokumentationen finns dels

i barnens pärmar och i en gemensam pärm för hela förskolan. Vi kan inte se att det finns någon dokumentation kopplat till undervisning, lärandeprocesser och läroplanens mål. Det finns ingen pedagogisk dokumentation där barnens och pedagogernas reflektioner synliggörs.

Bedömning: Verksamheten saknar till stor del dokumentation av barns lärprocesser.

Systematiska kvalitetsarbetet (Styrning och ledning)

Beskrivning: I det systematiska kvalitetsarbetet finns inga tydliga mål eller tydliga beskrivningar kring hur arbetet ska ske. Det finns ingen systematisk dokumentation kring arbetet med de prioriterade arbets- och fokusområden, endast en utvärdering som beskriver läsårets arbete. De valda utvecklingsområdena saknar delvis hänvisning till läroplanen. Det systematiska kvalitetsarbetet saknar gemensamma underlag för dokumentation, planera, utvärdera och följa upp mål och lärandeprocesser.

Bedömning: Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas i flera delar.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Kommentar till observationens resultat

Pedagogerna känner inte igen verksamhetsbeskrivningen inom flera områden som anges i rapporten. Med tanke på inskolning och att inte allt material har tagits fram i början på terminen.

Materialet är uppdelat i flera olika områden än enligt rapporten. Kultur, geografi, sensoriskt, geometri och biologi.

Vi arbetar hela tiden med demokrati. Barnen lär sig lyssna på andra och får också framföra sina åsikter. Alla barn får prata till punkt. Det har gjort att barnen har blivit mera intresserade av de andra barnens åsikter och på det viset accepterar andras olikheter. Där har vi som pedagoger arbetat med att lyssna på varje barn och tagit deras frågor på allvar.

Vi anser att de yngsta barnen behöver utforska miljön och få känna sig trygga i verksamheten i första hand. De integrerar med de andra barnen i samlingen och även i dansen när de lyssnar på musik.

Rollekar förekommer under hela dagen. Då barnen leker med djur i vår naturlåda där vi har pinnar kottar stenar och djur som barnen har tagit med sig från våra skogsutflykter. När barnen leker samling. Där de tar egna initiativ till lekar, läser böcker och spelar memory. Vår bondgård bjuder också in till rollekar och fantasilekar. Vår vackra trädgård inbjuder till både roll och fantasilekar. Här kan barnen leka affär. Bilda familjer. Klättra upp i träd och vara pirater. Barnen är också bra på att starta grupp lekar tillsammans.

Vi vill förtydliga att torsdagsklubben har vi med våra egna blivande skolbarn.

Förbättringsområden

Pedagogerna har varit på en föreläsning om den nya läroplanen Det här har synliggjort läroplanen på ett bra sätt. Vi kan nu mer relatera till våra mål i vårt dagliga arbete på ett nytt sätt.

Inom digitaliseringen har vi förbättrat vårt nätverk så den kan användas i hela vår lokal. Därför kan läsplattan användas på ett mer pedagogiskt sätt och till speciella syften. Vi försöker att använda appar där vi kan härleda till läroplanen.

På kompetensutvecklingsdagen har vi utarbetat ett sätt som gör att vi kan dokumentera barnens lärande på ett bättre och tydligare sätt för oss.

Syftet med den pedagogiska dokumentationen är att den ska bli ett pedagogiskt verktyg för att synliggöra barnens läroprocesser och hjälpa oss att utmana barnen vidare i deras förändrande kunnande.

Saltsjöbaden 2019 01 08

Lisa Dahlgren

Universums förskola

Nacka Kommun

Observationen genomfördes av:
Gunilla Biehl, Nacka Kommun
Marie Johansson, Sollentuna Kommun
Vecka 41, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	51
Antal avdelningar	3
Regi (ev fristående huvudman)	Nacka Kommun
Ev profil/inriktning	Reggio Emilia
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	9 varav 3 leg fsk

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Universums Förskola i Sickla den 8–10 oktober. Förskolans avdelningar observerades. Vi deltog i fokusgrupper⁴, utevistelser, samlingar samt måltider. Planerade samtal genomfördes med förskolechef, på enhetens andra förskola, tre förskollärare samt med en barnskötare. Spontana samtal förekom med andra pedagoger och med barnen. Avslutningsvis hade vi ett kortare samtal med förskolechef. De dokument vi tagit del av har till viss del legat till grund för våra reflektioner och bedömningar under observationen.

Sammanfattning

Universums förskola genomsyras av ett gott arbetsklimat, med ambitiösa, engagerade och stolta pedagoger. Mycket av barnens lärande sker i de planerade fokusgrupperna. Stora delar av dagen delas barnen in i mindre grupper, de små grupperna tillsammans med pedagogernas förhållningssätt bidrar till ett gott arbetsklimat. Förskolans lärmiljöer är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande vilket bidrar till ett lustfyllt lärande och möjligheter för barnen att påverka. Förskolechefen styr verksamheten med stor tydlighet, höga förväntningar och klara mål. De dokument som används är tydliga

⁴ Tre olika grupper med rubrikerna Forskare med fokus på *teknik*, skapa och konstruera och *matematik*, undersöka och använda matematiska begrepp. *Skapande* med fokus på att förmedla upplevelser och erfarenheter i flera olika uttrycksformer. *Äventyrare*, med fokus på samband i naturen, kretslopp, kemiska processer och fysikaliska experiment.

och väl förankrade. Den pedagogiska dokumentationen kan utvecklas till att innehålla barnens reflektioner över sitt lärande. Andra saker att utveckla är att ge barnen fler möjligheter att med hjälp av olika verktyg, utveckla sin digitala kompetens. Samt att arbeta fram en samsyn kring vikten av att låta omsorg, omvårdnad, fostran och lärande bilda en helhet.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Förskolans pedagoger visar såväl engagemang, stolthet som trivsel på arbetsplatsen. En gemensam värdegrund, har arbetats fram av ledning och pedagoger, den finns beskriven i en likabehandlingsplan. Vi ser att värdegrunden till stor del avspeglar sig i möten mellan alla på förskolan. Det förekommer i stor utsträckning ett aktivt värdegrundsarbete med barnen och i det används bland annat Babblarna och Kompisböckerna. Barngrupperna delas flera gånger varje dag in i mindre grupper vilket skapar en god arbetsmiljö för alla på förskolan. Pedagogerna har i hög grad ett respektfullt bemötande mot barnen och visar stor tilltro till deras förmågor.

Utveckling och lärande:

Den inspirerande och tillgängliga miljön med olika stationer inbjuder såväl till lek, lärande och utveckling. Barnen uppmuntras ofta att klara av nya utmaningar och att arbeta såväl enskilt och i grupp.

Varje åldersgrupp delas in i två till tre olika fokusgrupper två respektive tre dagar/vecka. Fokusgrupperna utgår i stor utsträckning från läroplanens mål. En grupp benämns forskare, de har fokus på teknik, skapa och konstruera samt matematik. En annan grupp arbetar med skapande med fokus på att förmedla upplevelser och erfarenheter i flera olika uttrycksformer. Den tredje gruppen kallas äventyrare deras fokus är på samband i naturen, kretslopp, kemiska processer och fysikaliska experiment. Genom arbetet i fokusgrupper stimuleras och utmanas barnens kompetenser i matematik, naturvetenskap, teknik, skapande och social utveckling i stor utsträckning. Genomgående i verksamheten förekommer arbetet med att stimulera barns språk och kommunikationsutveckling i hög grad.

Andra förmågor som tex rörelse, musik och drama stimuleras till stora delar.

Barnens idéer och tankar tas i relativt stor utsträckning tillvara inom ramarna i de olika fokusgrupperna.

På förskolan förekommer i viss utsträckning digitala verktyg främst med lärplattan som verktyg.

Pedagogerna dokumenterar i relativt stor utsträckning förskolans aktiviteter, det individuella barnets lärande dokumenteras i mindre utsträckning. På flera av dokumentationerna saknas barnens hypoteser, reflektioner och tankar.

Omsorg, omvårdnad, fostran och lärande bildar i varierad utsträckning en helhet för barnen.

När pedagogerna känner oro för ett barns utveckling och lärande vänder de sig till förskolechefen för vägledning. Arbetet med barn med annat modersmål och annan kulturell bakgrund sker enbart under vissa perioder.

Barns inflytande:

På avdelningarna är miljöerna inspirerande, tillgängliga och tydliga med olika stationer. Det gör att barnens möjligheter till inflytande och egna val över sina aktiviteter stimuleras i relativt stor utsträckning. Pedagogerna lyssnar in och vägleder barnen i deras val. Samlingar sker flera gånger varje dag och då ges barnen möjlighet att välja aktiviteter. De yngre barnen observeras och utifrån detta hjälper pedagogerna dem att välja. Ett demokratiskt arbetssätt förekommer ganska ofta som en del i att utveckla barnens förmågor att arbeta enligt demokratiska principer.

I fokusgrupperna följer pedagogerna barnens idéer och tankar inom den av pedagoger planerade ramen. Barnen väljer inte vilken grupp de ingår i och de ingår i samma grupp under en längre period. Fokusgrupperna ges stor plats i verksamheten.

Styrning och ledning:

Förskolechefen känner väl till verksamhetens kvalitet, bland annat genom att ta del av såväl planeringar som reflektioner. Pedagoger berättar att förskolechefen utmanar dem genom att ställa frågor om den planerade verksamheten, vilket i stor utsträckning bidrar till utveckling av den. De säger också att de kan vara med och utveckla arbetet på förskolan. De dokument som används är väl förankrade och tydliga.

Det systematiskt kvalitetsarbete med återkommande planeringar och uppföljningar håller en god kvalitet. Vårdnadshavarna deltar genom Våga Visa enkäten vars resultat sedan analyseras av pedagoggruppen.

Rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna förekommer i hög grad. Pedagogerna på förskolan är indelade i arbetslag och de avdelningsansvariga har gemensam reflektionstid då de kan delge varandra sitt arbete. Det finns tydliga och väl fungerande rutiner för övergångar mellan avdelningarna och till skolan

Bedömning i skala⁵

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,5
Utveckling och lärande	3,5
Barns inflytande	3,1
Styrning och ledning	3,6

Starka sidor

Det vardagliga arbetet med värdegrunden. (Normer och värden).

Beskrivning: I barngrupperna sker ett aktivt arbete med värdegrunden. Olika material används som t.ex. Babblarna och Kompisböckerna.

Bedömning: Ett vardagligt arbete med värdegrunden skapar trygghet och glädje.

Arbetet med smågrupper. (Normer och värden, Utveckling och lärande)

Beskrivning: Under stora delar av dagen delas barngrupperna upp i grupper om 5-8 barn per pedagog för planerade aktiviteter utifrån läroplanens mål. Grupperna turas om att vara inne respektive ute. Det bidrar till ett gott arbetsklimat.

Bedömning: Genom det medvetna arbetssättet ges barnen arbetsro och möjlighet till kvalitativt lärande. Ett gott arbetsklimat genomsyrar verksamheten.

Förskolans lärmiljöer är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna har skapat miljöer med "rum i rummen" som är inspirerande, utmanande och tillgängliga för barnen.

Bedömning: Vi bedömer att de varierande miljöerna bidrar till mångsidig lek och till lustfyllt lärande.

⁵ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utvecklingsområden

Ge barnen fler möjligheter att med hjälp av olika verktyg, utveckla sin digitala kompetens. (Utveckling och lärande).

Beskrivning: Lärplattor används i viss utsträckning men vi ser få tillfällen då barnen arbetar med andra digitala verktyg, enkel programmering eller liknande.

Bedömning: Barnen bör ges fler möjligheter att med hjälp varierande verktyg utveckla digital kompetens.

Pedagogisk dokumentation. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det finns i liten utsträckning en pedagogisk dokumentation som ett underlag för uppföljning, utvärdering och planering.

Bedömning: Barnen ges begränsade möjligheter att ta del av sitt lärande och ha inflytande i verksamheten utifrån den planering som görs då den pedagogiska dokumentationen till stor del saknas.

Hur omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Planeringen beskriver att lärandet främst sker under de planerade fokusgrupperna. Förhållningssättet till att låta delarna bilda en helhet ser olika ut på avdelningarna.

Bedömning: En samsyn bör skapas om hur omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet

Jämförelse med tidigare observation

Enheten är inte tidigare observerad.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Vårdnadshavare involveras vid presentation av Våga Visa i januari-19.
Barnen i det dagliga arbetet.
Alla pedagoger analyserar tillsammans i planeringsarbetet.

Kommentar till observationens resultat

Pedagogisk dokumentation beskrivning och bedömning känner vi inte igen. Det förekommer kontinuerligt, tillsammans (barn och pedagoger) vid reflektioner, analyser och utvärderingar. Vid byte av fokusgrupp överlämnas dokumentationen till nästa pedagog. Dokumentation finns på varje avdelning i barnens höjd i avsedd rum och korridor.

Digital kompetens: Digital kompetens: Vi ställer oss frågande till beskrivningen "analog programmering". Vi har yoga, dans och rörelse. Med digitala appar såsom Book Creator och Puppet Pals, har barnen fått ge uttryck för sin berättarglädje. De yngre behärskar tekniken och QR-koder. De äldre deltar även med reflektioner som rör verksamhet och trivsel.

Vi har tillsammans gjort ljudinspelningar av bl a sagor. Vi har sång till instrument, dans och rörelse som främjar barnens koordinationsförmågor samt välmående. Vi visualiserar rörelseaktiviteter genom vårt projekt "Bokresan".

I digitala kompetenser ingår även språkutvecklingsarbetet med demokrati, inflytande och gemenskap
Det främjar berättarglädjen och skapar gemensamma referensramar, vilket främjar leken samtidigt som det stärker gemenskapen.

På Universum har vi sedan hösten -18 kontinuerliga boksamtal på samtliga avdelningar.

Vi arbetar efter modellen Jag-undrar-samtal: Vem/vilka? Var? Vad? När? Varför?

Syftet är att synliggöra den röda tråden, berättarstrukturen och att vi alla är mottagare och medskapare av en text. Vilka karaktärer figurerar i boken? Vem skulle du vilja vara av dem? Varför då?

Vad handlar boken om? Hur börjar den? Hur slutar den?

Genom boksamtal kan barnens tankar och känslor tas på allvar samtidigt som inre föreställningsvärldar utvecklas och ger redskap för att förstå sin omvärld och sig själv.

Forskning visar att barn som tidigt ingår i språkgemenskap där högläsning och diskussion av böcker praktiseras får bättre språk-, läs- och skrivutveckling senare i livet.

Det främjar berättarglädjen och skapar gemensamma referensramar, vilket främjar leken samtidigt som det stärker gemenskapen.

Omvårdnad, omsorg, fostran och lärande: Om man avser våra mallar, så är de avsedda för fokusgruppsarbete men även övriga basplanering som utflykter, boksamtal, musik, måltider, flerspråkighet etc. Individuell utvärdering av terminens områden visar utvecklingsområden för avdelning och övergripande verksamhet.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Digital programmering. Utvecklingsarbete i tvärgrupper mellan förskolorna.
Dokumentation av barnens reflektioner och kunskaper, kommer diskuteras och analyseras.

Vi saknar punkt som rör hållbar utveckling.

Sickla 2019-01-02

Lena Mattisson
Förskolechef

Växthusets förskola

Nacka Kommun

Observationen genomfördes av:
Gunilla Biehl, Nacka Kommun
Marie Johansson, Sollentuna Kommun
Vecka 40, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	98
Antal avdelningar	6
Regi (ev fristående huvudman)	Nacka Kommun
Ev profil/inriktning	Reggio Emilia
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	16 varav 7 leg fsk.

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Förskolan Växthuset i Sickla den 1-3 samt den 10 oktober. Förskolans samtliga avdelningar observerades. Vi deltog vid flera olika tillfällen i fokusgrupper,⁶ utevistelser, samlingar samt måltider. Planerade samtal genomfördes med förskolechef, tre förskollärare samt med två barnskötare. Spontana samtal förekom med andra pedagoger och med barnen. Avslutningsvis hade vi ett kortare samtal med förskolechef på enhetens andra förskola. De dokument vi tagit del av har till viss del legat till grund för våra reflektioner och bedömningar under observationen.

Sammanfattning

Växthuset är en förskola med ambitiösa och professionella pedagoger. Ett gott arbetsklimat genomsyrar enheten. Mycket av barnens lärande sker i de planerade fokusgrupperna. Lärmiljöerna på förskolan är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande. Förskolechefen styr verksamheten med stor tydlighet, höga förväntningar och klara mål. De dokument som används är tydliga och väl förankrade. Vi ser lite av ett aktivt arbete med värdegrunden i vardagen. Saker att utveckla är att ge barnen fler möjligheter att med hjälp av olika verktyg, utveckla sin digitala kompetens. Samt att arbeta fram en samsyn kring

⁶ Tre olika grupper med rubrikerna Forskare med fokus på *teknik*, skapa och konstruera och *matematik*, undersöka och använda matematiska begrepp. *Skapande* med fokus på att förmedla upplevelser och erfarenheter i flera olika uttrycksformer. *Äventyrare*, med fokus på samband i naturen, kretslopp, kemiska processer och fysikaliska experiment.

vikten av att ge barnen fler möjligheter att utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Vi möter pedagoger som är engagerade, ambitiösa och trivs med arbetet på förskolan. Ledning och pedagoger har tillsammans arbetat fram en gemensam värdegrund, vilket beskrivs i en likabehandlingsplan. Vi ser att värdegrunden till stor del avspeglar sig i möten mellan pedagoger och barn samt mellan pedagogerna. Det förekommer i viss utsträckning ett aktivt värdegrundsarbete med barnen. Barngrupperna delas dagligen in i mindre grupper vilket skapar en god arbetsmiljö för alla på förskolan. Pedagogernas bemötande mot barnen visar i relativt stor utsträckning på respekt och tilltro till deras förmågor.

Utveckling och lärande:

Förskolans miljö är i hög grad inspirerande och inbjuder till lärande och utveckling med olika stationer både inomhus och utomhus. Barnen uppmuntras ofta att klara av nya utmaningar och att arbeta såväl enskilt som i grupp.

Varje åldersgrupp delas in i tre olika fokusgrupper två respektive tre dagar/vecka.

Fokusgrupperna utgår i stor utsträckning från läroplanens mål. Barnens idéer och tankar ges relativt stort utrymme inom ramen för aktivitetens rubrik.

Genom innehållet i grupperna som varit fasta över lång tid, stimuleras lärandet i stor utsträckning i det matematiska, tekniska och naturvetenskapliga tänkandet liksom i skapandet. Andra förmågor som tex rörelse, musik och drama stimuleras i relativt stor utsträckning.

Omsorg, omvårdnad, fostran och lärande bildar i relativt stor utsträckning en helhet men det finns fler möjligheter till lärande i rutinsituationer som t.ex. mat och hygien.

På förskolan förekommer till viss utsträckning digitala verktyg.

Verksamheten följs i viss utsträckning upp och utvärderas både med vårdnadshavare och barn genom samtal och olika dokument.

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd och med annat modersmål sker medvetet. Det saknas nedskrivna rutiner för detta arbete.

Barns inflytande:

Miljön på avdelningarna är utformad med olika stationer med en inspirerande och tydlig struktur. Det gör att barnen under vissa delar av dagen har stora möjligheter att fritt välja och ha inflytande över sin egna aktivitet. Pedagogerna lyssnar in och vägleder barnen i deras val. På en avdelning får barnen välja aktivitet på en tavla inför eftermiddagen.

I matsalen som benämns restaurangen är det självservering och varje barn bestämmer själv vilken mat och hur mycket de vill ha.

I de tre olika fokusgrupperna är barnen indelade i mindre grupper och pedagogerna följer barnens idéer och tankar inom den av pedagoger planerade ramen. Barnen väljer inte vilken

grupp de ingår i och de ingår i samma grupp under en längre period. Fokusgrupperna ges stor plats i verksamheten.

Ett medvetet demokratiskt arbetssätt förekommer i liten utsträckning i barngrupperna.

Styrning och ledning:

Förskolechefen känner väl till verksamhetens kvalitet, bland annat genom att ta del av såväl planeringar som reflektioner. Pedagoger berättar att förskolechefen utmanar dem genom att ställa frågor om den planerade verksamheten, vilket i stor utsträckning bidrar till utveckling av den. De säger också att de kan vara med och utveckla arbetet på förskolan inom vissa ramar. De dokument som används är väl förankrade och tydliga.

Det systematiskt kvalitetsarbete med återkommande planeringar och uppföljningar håller en god kvalitet. Vårdnadshavarna deltar genom Våga Visa enkäten vars resultat sedan analyseras av pedagoggruppen.

Rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna håller en relativt god kvalitet. Pedagogerna på förskolan är indelade i arbetslag och de avdelningsansvariga har gemensam reflektionstid då de kan delge varandra sitt arbete. Det finns tydliga och väl fungerande rutiner för övergångar mellan avdelningarna och till skolan.

Bedömning i skala⁷

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,3
Utveckling och lärande	3,5
Barns inflytande	3,1
Styrning och ledning	3,6

⁷ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Ett gott arbetsklimat genomsyrar enheten. (Normer och värden)

Beskrivning: Pedagogerna befinner sig nära barnen och möter dem ofta i ögonhöjd när de samtalar med dem. Pedagogerna är engagerade och ambitiösa. Arbetet i de olika fokusgrupperna sker i relativt små grupper vilket bidrar till ett gott arbetsklimat för både vuxna och barn.

Bedömning: Pedagogernas förhållningssätt och engagemang samt arbetet i små grupper gynnar arbetsklimatet.

Lärandet i fokusgrupperna. (Utveckling och lärande).

Beskrivning: Mycket av verksamheten bygger på olika fokusgrupper. Aktiviteterna i grupperna planeras och utgår från läroplanens olika mål. Grupperna är relativt små och leds av en eller två pedagoger med speciellt intresse eller kompetens för ämnet.

Bedömning: Arbete i fokusgrupperna bidrar till barnens lärande i olika ämnen.

Förskolans lärmiljöer är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna har skapat miljöer med "rum i rummen" som är inspirerande, utmanande och tillgängliga för barnen.

Bedömning: Vi bedömer att de varierande miljöerna bidrar till mångsidig lek och till lustfyllt lärande.

Utvecklingsområden

Arbete med värdegrunden i vardagen. (Normer och värden)

Beskrivning: Flera avdelningar har material för värdegrundsarbete men pedagogerna berättar att det arbetet inte får tillräckligt mycket plats i vardagen. Vi ser att pedagogerna förhållningssätt till stöd och hjälp vid konfliktlösning skiljer sig åt.

Bedömning: Ett kontinuerligt och vardagligt värdegrundsarbete bör vara mer tydligt och genomsyra verksamheten.

Ge barnen fler möjligheter att med hjälp av olika verktyg, utveckla sin digitala kompetens. (Utveckling och lärande).

Beskrivning: Lärplattor används i viss utsträckning men vi ser inte tillfällen då barnen arbetar med andra digitala verktyg eller enkel programmering eller liknande,

Bedömning: Barnen bör ges varierande verktyg och fler möjligheter att utveckla digital kompetens.

En samsyn kring vikten av att arbeta enligt demokratiska principer kan utarbetas. (Utveckling och lärande).

Beskrivning: Idag varierar barnens möjligheter att delta i demokratiska processer mellan de olika avdelningarna.

Bedömning: Pedagoggruppen bör arbeta fram en samsyn kring vikten av att ge barnen fler möjligheter att utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer.

Jämförelse med tidigare observation

Enheten har inte tidigare varit observerad

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kommentar från förskolans/skolans ledning till observationsrapporten Växthusets förskola

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Vårdnadshavare involveras vid presentation av Våga Visa under januar-19.
Barnen i det dagliga arbetet.
Alla pedagoger analyserar tillsammans i planeringsarbetet

Kommentar till observationens resultat

Värdegrundsarbete. I barnmöten och samlingar pågår detta kontinuerligt, baserat på behov och utveckling för uppföljning och inflytande.

Digital kompetens: Vi ställer oss frågande till beskrivningen "analog programmering". Med digitala appar såsom Book Creator och Puppet Pals, har barnen fått ge uttryck för sin berättarglädje. De yngre behärskar tekniken och QR-koder. De äldre deltar även med reflektioner som rör verksamheten och trivsel.

Vi har tillsammans gjort ljudinspelningar av bl a sagor. Vi har sång till instrument, dans och rörelse som främjar barnens koordinationsförmågor samt välmående. Vi visualiserar rörelseaktiviteter genom vårt projekt "Bokresan".

I digitala kompetenser ingår även språkutvecklingsarbetet med demokrati, inflytande och gemenskap

Det främjar berättarglädjen och skapar gemensamma referensramar, vilket främjar leken samtidigt som det stärker gemenskapen.

På Växthuset har vi sedan hösten -18 kontinuerliga boksamtal på samtliga avdelningar.

Vi arbetar efter modellen Jag-undrar-samtal: Vem/vilka? Var? Vad? När? Varför?

Syftet är att synliggöra den röda tråden, berättarstrukturen och att vi alla är mottagare och medskapare av en text.

Vilka karaktärer figurerar i boken? Vem skulle du vilja vara av dem? Varför då?

Vad handlar boken om? Hur börjar den? Hur slutar den?

Genom boksamtal kan barnens tankar och känslor tas på allvar samtidigt som inre föreställningsvärldar utvecklas och ger redskap för att förstå sin omvärld och sig själv.

Forskning visar att barn som tidigt ingår i språkgemenskap där högläsning och diskussion av böcker praktiseras får bättre språk-, läs- och skrivutveckling senare i livet.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Digital programmering. Utvecklingsarbete i tvärgrupper mellan förskolorna.

Värdegrundsarbetet och barns inflytande kommer förtydligas ytterligare.

Övrig kommentar: Vi saknar punkt som rör hållbar utveckling.

Sickla 2019-01-14
Lena Mattisson
Förskolechef

Observationsrapport

Igelboda skola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:

Ida Ahnsjö, Sollentuna kommun

Susanne Björklund Lakic, Sollentuna kommun

Mary Seger Smedmark, Sollentuna kommun

Vecka 46, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om skolan

Grundskola

Antal elever	311
Årskurser	F-6
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	Allmänt spår (f-6) och Montessori-spår (f-3)
Antal lärare varav antal legitimerade	23 (21)
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	15 (2)

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var tre observatörer som besökte Igelboda skola under tre dagar, den 12 oktober t.o.m 14 oktober 2018.

Inför observationen tog vi del av dokumentation som vi erhållit från skolan. Vi inledde och avslutade vår observation med ett inledande samt ett avslutande samtal med tillförordnad rektor, biträdande rektor och intendent. Vi intervjuade elevhälsoteamet (EHT) bestående av en specialpedagog, två speciallärare, skolsköterska, skolkurator och skolpsykolog. Vi intervjuade 7 arbetslagsledare/representanter för de olika arbetslagen (valda av skolan), 2 förstelärare (valda av observatörerna), fyra elevrådsrepresentanter (valda av skolan), fyra stycken elever från årskurs 6 (valda av observatörerna), tre enskilda elever (valda av en lärare),

Vi samtalande spontant med många elever och de flesta pedagoger på skolan.

Under vår observation besökte vi alla klasser i skola och fritidshem. Vi genomförde totalt 38 klassrumsobservationer av olika längd.

Sammanfattning

Igelboda skola är en kommunal skola med ett allmänt spår för förskoleklass till årskurs 6 samt ett montessorispår för förskoleklass till årskurs 3. Skolan har en vision om maximal utveckling för alla med övergripande mål att alla arbetar med ett språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen, alla har ett specialpedagogiskt förhållningssätt samt att alla pedagoger och elever har en hög digital kompetens.

Biträdande rektor och skolans intendent uttrycker uppskattning över att pedagogerna är engagerade och har ett respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna. Detta är också något som pedagogerna berättar om som en av skolans styrkor. Eleverna beskriver sina pedagoger som hjälpsamma och snälla. Vi ser en undervisning som är välplanerad och strukturerad. Det finns ofta en arbetsgång på tavlan och eleverna vet vad de ska göra på lektionerna. Skolan har som mål att arbeta språkutvecklande vilket håller en god kvalitet och förekommer i flera klassrum som vi observerar. Skolan har identifierat lärmiljön som ett av sina utvecklingsområden för detta läsår och där finns en god grund att arbeta vidare från hos de lägre åldrarna och då särskilt inom montessorispåret.

Det bedrivs ett arbete inom alla årskurser för att få in mer rörelse under skoldagen, bland annat genom att tiden inom elevens val har prioriterats för rörelse. Det finns också en strävan att få de två spåren på skolan att närma sig varandra. Här tar fritidshemmen ett stort ansvar genom ett medvetet arbete med gemensamma planeringar och aktiviteter.

Vi ser några utvecklingsområden, där de tydligaste handlar om den gemensamma värdegrunden som inte är tydligt förankrad bland personal och elever, samt att skolan än så länge inte har lyckats skapa ett enhetligt system för återkoppling kring kunskapskraven, så att eleverna lätt kan förstå och följa sin egen kunskapsutveckling. Skolan har nu skolplattformen Infomentor, men i nuläget används den inte fullt ut. Vi ser också att eleverna inte i så hög grad ges möjlighet att utveckla sin digitala kompetens.

Resultat per målområde

Normer och värden:

I dokument kan vi se att skolans värdegrund är VETA - Våga, Engagemang, Trygghet och Ansvar. När vi samtalar med pedagoger som arbetat längre tid på skolan känner de till värdegrunden, men beskriver att den var levande och arbetades med för fem år sen. Elever och nyare personal känner inte till skolans värdegrund (VETA) utan kopplar till arbetet med fokusområdena, främst ordning och reda som är månadens fokusområde.

Både personal och elever beskriver hur de startar läsåret med mentorsdagar, genomför vänskapsveckan på vårterminen, "landa rasten", trygghetsenkät båda terminerna och varje månad har månadens fokusområde.

Flera elever uttrycker att de tycker om och är stolta över sin skola. Vi upplever att det finns ett respektfullt förhållningssätt personal till personal och personal till elev och att pedagogerna har höga förväntningar på eleverna samt stöttar dem i deras utveckling. Till viss del ser vi att det förekommer brist på respekt från elever mot lärare och mellan elever, vilket i vissa sammanhang skapar en otrygghet.

Utveckling och lärande/Kunskaper:

På flera lektioner ser vi tydligt uppskrivna mål för lektionen på tavlan. Ofta finns ämnesrelaterade begrepp uppskrivna, som läraren går igenom med eleverna.

Vi ser att undervisningen är planerad, strukturerad och har en tydlig koppling till läroplanens mål i alla årskurser (f-6) samt i fritidsverksamheten. Vi ser i liten utsträckning att dessa kunskapsmål eller förmågor är tydliga och synliga för eleverna.

Lärmiljön stödjer utveckling och lärande i olika grad i de olika årskurserna. Den fysiska lärmiljön är inspirerande och mer individanpassad i de lägre årskurserna (f-1) i det allmänna spåret och inom hela Montessorispåret. De äldre eleverna uppfattar inte lärmiljön som inspirerande och stödjande och kan sakna stöd och material som tidigare funnits uppsatt på väggarna.

Arbetsron under de lektioner vi observerar är varierande. Under en del av lektionerna är det låg ljudvolym och god arbetsmiljö men vi ser också exempel på när elever pratar högt och stör sina klasskamrater. Denna variation förekommer främst i de högre årskurserna.

Undervisningen är varierad med olika arbetsmetoder, framför allt i de yngre åldrarna. För de äldsta eleverna förekommer lägre grad av variation i arbetet. Samarbete mellan eleverna förekommer oftare och som en naturlig del av undervisningen hos de yngre eleverna.

Skolledning och pedagoger beskriver att den digitala kompetensen är hög bland pedagogerna och att eleverna ges förutsättningar att utveckla digital kompetens. Inom

Montessorispåret ser vi elever som använder iPaden som ett verktyg för att utveckla sitt lärande. Vi ser dock inte detta vid våra observationer inom det allmänna spåret, utan där används iPaden främst som ett skrivverktyg.

I förskoleklass får eleverna möjlighet att utveckla kreativitet och sin förmåga att samarbeta och kommunicera genom en varierad undervisning där både rörelse, lek och samtal förekommer till stora delar. Eleverna tränas i att samspeja i grupp och att arbeta enskilt.

Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande:

De äldre eleverna får utveckla sin förmåga att ta ansvar för sitt lärande när de på egen hand får planera och med stöd av mentorn genomföra elevledda utvecklingsamtal. De får presentera sina starka sidor samt terminens utvecklingsområden under samtalen.

Till viss del får eleverna möjlighet att ta personligt ansvar för arbetsmiljön, bland annat har några klasser klassvärdar. Månadens fokusområde var ordning och reda - vi är rädda om vår skola och hjälper till att bevara dess fina miljö. Vi såg månadens fokusområde uppskrivet i några klassrum men det samtalades det om i liten utsträckning.

Det förekommer till viss del att eleverna får vara med och påverka undervisningen, bland annat får de bestämma vad för slags aktivitet inom rörelse de vill göra på elevens val samt vad de ska skriva i deras text om givet ämne.

Eleverna utvecklar sin förmåga att arbeta efter demokratiska principer genom skolans klassråd och elevråd. Alla klasser har klassråd varje vecka men pedagogerna berättar att det inte finns avsatt tid för detta utan det är upp till varje lärare att lägga in det i sitt ämne. Till stöd har eleverna en dagordning för klassrådet med syfte att säkerställa att alla punkter tas upp. Formen för arbetet med demokratiska principer håller en god kvalitet och eleverna berättar att de får rösta fram elevrådsrepresentant från varje klass som sedan ses varje månad på elevrådet. De elevrådsrepresentanter vi samtalar med uttrycker att de till stora delar kan påverka i frågor som tas upp.

Bedömning och betyg:

Sedan höstterminen 2018 använder sig skolan av skolplattformen Infomentor. Arbetet har därmed precis startat, vilket gör att de just nu använder skolplattformen i mindre grad.

Återkoppling till eleverna om elevens kunskapsutveckling finns i viss utsträckning. Några pedagoger vi samtalar med berättar att de ger formativ återkoppling under lektionerna och det observerar vi till viss del även under våra lektionsbesök. Även elever uttrycker att formativ återkoppling förekommer ibland muntligt under lektionerna. Några äldre elever som vi intervjuar berättar att det ibland får en summativ återkoppling i matriser mot slutet av ett arbetsområde och genom betyg på prov.

Pedagogerna beskriver att de är tydliga med vad som förväntas av eleverna för respektive nivå eller betyg. Eleverna å sin sida uttrycker att de inte vet vad som krävs för att nå de olika betygsnivåerna.

Pedagoger och elever berättar att vårdnadshavarna får ta del av elevernas kunskapsutveckling på utvecklingssamtal samt när eleverna tar hem sina prov för påskrift.

Under vår observation såg vi inga exempel på att elever fick bedöma sina egna eller kamraters arbeten, men i samtal med pedagoger och elever framkommer att de arbetar med både självskattning och kamratbedömning.

Fritidshemmet:

Fritidshemmets verksamhet är tydligt kopplad till de läroplansmål som gäller för fritidshemmen. Till dessa mål planeras olika aktiviteter och planeringen visas tydligt för både elever och vårdnadshavare.

Trygghet och samspel över grupp- och åldersgränser skapas genom gemensamma aktiviteter mellan de två fritidshemmen två gånger i veckan.

Vi ser att det finns olika aktiviteter att välja mellan och undervisningen innehåller fri lek, rörelse och skapande. Vi såg dock inte några utforskande arbetssätt eller andra estetiska uttrycksformer. I övrigt håller verksamheten god kvalitet.

Styrning och ledning:

Efter det att PRIO⁸ genomförts på skolan under vårterminen gjorde skolledningen om skolans organisation till höstterminen. Den nya organisationen är satt av rektor som för närvarande inte är på plats, utan skolan har en tillförordnad rektor sedan en månad tillbaka. Den nya organisationen innebär ett förändrat ansvarsområde för rektor, biträdande rektor och intendent. Arbetslagsledarna ingår numer i skolledningen och gruppen träffas en gång varannan vecka. Organisationen och den nya mötesagendan kommer att utvärderas i slutet av läsåret.

Skolledningen har skapat en skola med en röd tråd mellan årskurserna och med rutiner för övergångar mellan skolformerna och stadierna. Vi ser försök till att skapa en "vi-känsla" för hela skolan. Till exempel genom att det finns samordnade aktiviteter på fritids mellan allmänna spåret och Montessorispåret ett par tillfällen i veckan. Däremot ser vi att värdegrundsarbetet inte är förankrat hos pedagoger eller elever, då det till viss del finns brist på respekt från elever mot lärare samt mellan elever.

⁸ PRIO är ett utvecklingsområde som drivs av Sveriges kommuner och landsting samt Stockholm stad. Målet är att höja kunskapsresultaten i svenska skolan.

I intervju tycker skolledningen att de har god kännedom om pedagogernas verksamhet men beskriver att de önskar vara ute mer i verksamheten. Just nu erbjuds pedagogerna en observation per läsår. Vi ser själva dem ute i verksamheten vid ett tillfälle. I intervjuerna med pedagogerna framkommer det att skolledningen till viss del varit ute i klassrummen men att de önskar flera lektionsbesök med efterföljande återkoppling.

Vi ser att skolledningen tillsammans med personalen har gjort ett systematiskt kvalitetsarbete och har en tydlig plan för hur utvärderingen och utvecklingen av verksamheten ska följas upp. I viss utsträckning följs genomförandet av aktiviteter och undervisningen upp.

Bedömning i skala⁹

Grundskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	2,7
Utveckling och lärande/Kunskaper	3,0
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	3,0
Bedömning och betyg	2,5
Fritidshem	3,5
Styrning och ledning	2,9

Starka sidor

De vuxna har ett respektfullt förhållningssätt mot eleverna (Normer och värden)

Beskrivning: Under majoriteten av lektionerna vi observerar ser och hör vi att pedagogerna bemöter eleverna på ett trevligt och respektfullt sätt. Eleverna beskriver att pedagogerna

⁹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

lyssnar på dem och är allmänt lyhörda. De berättar att deras pedagoger är snälla och hjälpsamma.

Bedömning: De engagerade, respektfulla och lyhörda pedagogerna anser vi är den största bidragande anledningen till att eleverna trivs och pratar varmt om sin skola.

Eleverna ges möjlighet att utveckla sin kreativitet och sin språk- och kommunikationsförmåga. (Kunskaper)

Beskrivning: På tavlan i klassrummen finns ofta svåra ord / begrepp uppskrivna som läraren går igenom tillsammans med eleverna. Vi ser att de flesta pedagoger arbetar språkutvecklande till stor del i sin undervisning både i det allmänna spåret och Montessorispåret. Vissa elever som vi pratar med är stolta över att de lär sig många ord och får ett mera avancerat språk.

Bedömning: Utvecklandet av elevernas kreativitet och språk- och kommunikationsförmåga håller en god kvalite och förekommer till stora delar.

Lärmiljön stödjer utveckling och lärande (Kunskaper)

Beskrivning: Den fysiska lärmiljön inom Montessorispåret är inspirerande, anpassad till den undervisning som bedrivs och ger eleverna valmöjligheter när det gäller arbetssätt och var de vill arbeta. Den fysiska lärmiljön tillgodoser flera olika behov hos elever och allt material är synligt och lättillgängligt för eleverna. Arbetsron är mycket god. Skolan har under hösten 2018 påbörjat ett utvecklingsarbete kring lärmiljön och det finns goda exempel från Montessorispåret att ta avstamp från. De lärmiljöer som inom det allmänna spåret bäst stödjer utveckling och lärande, finner vi hos förskoleklassen och årskurs 1.

Bedömning: Lärmiljön inom Montessorispåret håller en mycket god kvalitet och präglar lärandet och elevernas utveckling.

Utvecklingsområden

Det finns inte en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland personal och elever. (Värdegrundsarbete)

Beskrivning: Vi tycker att skolan har fyra välformulerade ledord (VETA) som man tidigare arbetat systematiskt med. Orden hänger kvar i dokument och på hemsidan, men de är inte längre förankrade bland personal och elever. De nya fokusområdena är istället det skolledning och övrig personal hänvisar till när vi frågar om värdegrunden. Vi upplever dock inte att månadens fokusområde (ordning och reda) genomsyrar verksamheten. Vi finner att det är en brist att det inte finns avsatt tid på schema att arbeta med värdegrunden och arbeta förebyggande mot kränkningar och diskriminering, utan att det är upp till mentorn att avsätta tid från sina ämnen till detta.

Bedömning: Värdegrundsarbetet är i viss utsträckning förankrat bland personal och elever.

Lärarna ger inte tillräcklig återkoppling till eleverna på vad de behöver arbeta med för att nå längre i sin kunskapsutveckling. (Bedömning och betyg)

Beskrivning: Pedagogerna beskriver att de lyfter kunskapskraven med eleverna i början av ett arbetsområde. De förklarar också att de ger formativ återkoppling under lektionerna och att det förekommer kamratbedömning och självskattningar. Vid samtal med elever får vi en delvis annan bild. Eleverna beskriver att de vid flera tillfällen inte vet vad de ska göra eller vad som krävs för att de ska lyckas med arbetsuppgiften och utveckla sina kunskaper. Eleverna känner till att kunskapskraven finns och att de kan hitta dem i Infomentor. De uttrycker också att de kan få veta vad de kan förbättra om de själva frågar läraren. Vi ser det som en brist att det finns ett glapp mellan vad pedagogerna anser att de lär ut och vad eleverna förstår och tar till sig.

Bedömning: Både observationer och samtal med pedagoger samt elever uppvisar att det till viss del finns brister i hur kunskapskraven förmedlas till eleverna och i den återkoppling som ges till eleverna.

Eleverna ges inte tillräcklig möjlighet att utveckla digital kompetens (Kunskaper)

Beskrivning:

Inom Montessorispåret ser vi att iPaden används som ett verktyg för att utveckla lärande. Vi ser inte detta under våra observationer på det allmänna spåret. De äldre eleverna beskriver vid våra samtal att de brukar använda ipads till viss del för att söka på nätet, google drives samt som verktyg för att skriva.

Bedömning: Eleverna ges begränsad möjlighet inom det allmänna spåret att utveckla sin digitala kompetens som ett verktyg för att utveckla sitt lärande.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Kommentar från skolans ledning till observationsrapporten

Igelboda skolans arbete med observationsrapporten

Skolans skolledning och samtliga arbetslagsledare deltog på överlämningen av rapporten. Rapporten är delgiven samtliga medlemmar i arbetslagen. De utvecklingsområden som skolan känner igen kommer verksamheten, personal och elever att arbeta strukturerat med under vårterminen.

Vårdnadshavarna kommer att i informationsbrev delges rapporten med information om hur vi arbetar vidare med de utsedda utvecklingsområdena.

Kommentar till observationens resultat

Igelboda skola anser att rapporten ger en felaktig bild av skolans trygghetsarbete och anser att siffran för området "Normer och Värden" bör omvärderas.

Nedan skolans förklaring;

Skolan har sedan en lång tid tillbaka en väl förankrad värdegrund som samlats i uttrycket VETA,
Våga – Engagemang- Trygghet - Ansvar

Denna värdegrund är basen för det nuvarande värdegrundsarbetet. Skolan har brutit ner begreppet VETA till fokusområden som alla arbetar med löpande.

Skolan har arbetat med förändrings- och kvalitetsförbättringsmodellen utifrån PRIO (en arbetsmodell utformad från SKL i förbättringsarbete för verksamheter). Vid analysen sattes fokus på områden som är viktiga avseende trygghet och trivsel. Med regelbundenhet har skolan har under läsåret arbetat vi aktivt med fokusområden vilket har gett goda resultat.

- Varje månad sätts lampan på ett speciellt fokusområde, vilket anslås i varje klassrum.
- Skolan arbetar med formaliserade klassrådsagendor, där trygghetsfrågor regelbundet tar upp.
- Trygghetsgruppen genomför en trivselenkät med eleverna 4 gånger om året. Denna analyseras och presenteras/diskuteras regelbundet i klasserna.

Modellen att arbeta med Mini-medling är ett arbete som genomsyrar vår verksamhet. All personal har utbildning i Minimedling. Detta är ett pro-aktivt arbetssätt, som ger elever möjlighet att genom kontinuitet hitta verktyg för att själva kunna hantera sina konflikter.

Vi anser inte att bedömningen gällande detta område speglar verkligheten dåligt.

Kommentar till området ”Bedömning och betyg”

Rapporten indikerar att eleverna inte har tillräcklig insikt i vilka mål de ska nå och hur de ska nå dessa mål. Det finns en skillnad mellan pedagoger och elevers uppfattning hur vi lyckas med att göra eleverna informerade och trygga med hur vi arbetar med bedömning och hur de kan påverka sina resultat.

Större vikt bör läggas vid denna fråga och att eleverna ges möjligheter att löpande diskutera bedömningar och mål. Skolan ser trots detta att vi behöver göra detta ännu tydligare.

Eleverna som intervjuades verkade vara endast ur en årskurs. Om man intervjuat elever ur övriga årskurser så hade man troligtvis fått en bild som är mer överensstämmande med hur vi som ledning och pedagoger i verksamheten uppfattar frågan.

Kommentar till området ”Digitala verktyg och elevers möjlighet att utveckla digitala förmågor”

Igelboda skola har under flera år haft som ambition att eleverna dels ska äga sitt eget lärande, men även formerna för att uttrycka sig digitalt. Vi arbetar med IT-piloter, som stöttar pedagoger och andra elever med att bli bekväma med olika sorters digitala applikationer i verktygen.

Skolan tror att det är demokratiserande att elever kan välja om de uttrycker sig i skriven text, intalad text eller via film- bildformat.

Skolan har under den termin som vi hade besök av Våga Visa t ex lagt fokus på att använda applikationer som Book Creator, som ger eleverna möjlighet att uttrycka sig med hjälp av digital teknik på ett diversifierat sätt.

Under flera år har elever haft tillgång till Garage Band som de kan arbeta med i musikundervisningen, men även använda för att spela in sig själv när man ska följa upp exempelvis språkutveckling och verbal förmåga.

Igelboda skola använder även applikationer inom ämnet bild där eleverna arbetar digitalt med bilder.

Skolan har applikationer för att träna och lära sig om kodning. Både inom ramen för skoldagen och i fritidsverksamheten använder man sig av digital berättarteknik. Man använder t ex Kahoot för att skapa egna frågesporter, där man befäster inlärd kunskap.

Detta är exempel på vad vi gör digitalt. Vilket vi önskat hade lyst igenom bättre under observationen.

Saltsjöbaden, Nacka kommun den 25 januari 2019
Lena Jansson, tf rektor och Lena Wittorf, biträdande rektor

Saltsjöbadens samskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Mikael Aceli, Sollentuna kommun
Pia Claesson, Upplands Väsby kommun
Pia Eneström, Danderyds kommun
Åsa Tegsten, Sollentuna kommun
Vecka 43, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Grundskola

Antal elever	673
Årskurser	F - åk 9
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal, Nacka Välfärds Skolor
Ev profil/inriktning	Forskande skola
Antal lärare varav antal legitimerade	40 varav ca 80 % har legitimation
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	11 pedagoger varav 4 med högskoleutb.

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var fyra observatörer som besökte Saltsjöbadens samskola under fyra dagar, den 22 t.o.m 25 oktober 2018. Vi besökte alla klasser/grupper i skolan och fritidshemmet. Vi genomförde totalt 60 klassrumsobservationer av olika längd.

Inför observationen tog vi del av dokumentation som skolan skickat till oss. I början av observationen intervjuade vi rektor och en av de biträdande rektorerna. Uppföljande samtal med skolledning genomfördes i slutet av observationsveckan.

Vi har även fört samtal med:

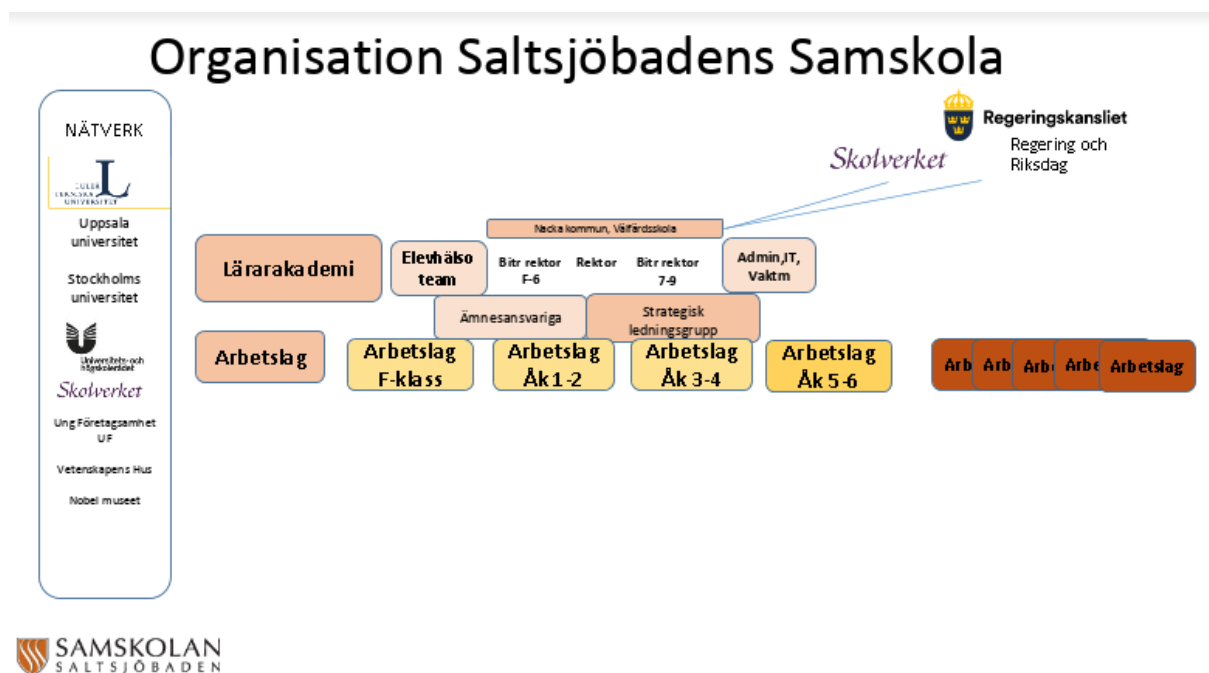
- Samtliga arbetslagsledare
- Delar av elevhälsoteamet
- Skolkurator

Vi närvarade under trygghetsteamets möte samt vid skolans två elevrådsmöten (f-3 resp 4-9).

Vidare samtalade vi spontant med flertalet pedagoger och elever på skolan.

Sammanfattning

Saltsjöbadens samskola är en kommunal grundskola i Nacka kommun med 673 elever från förskoleklass till årskurs 9. Nedanstående bild beskriver hur skolans organisation ser ut.

Skolans vision är Samskolan – framtidens skola idag! Kunskaper och kompetenser för livet i en föränderlig värld deras värderingar om omtanke, ansvar och kreativitet synliggörs i verksamheten. Genom olika ämnesprofiler ges eleverna möjlighet att få fördjupade kunskaper inom vissa områden. Skolan bedriver ett tydligt omvärldsarbete genom samarbete med Luleå tekniska universitet och internationellt utbyte med skolor från andra länder.

Vi ser en mycket välfungerande skola med engagerade pedagoger som tillsammans med skolläda bedriver en verksamhet med mycket hög kvalitet. Undervisningen och fritidshemmets verksamhet är mycket strukturerade och främjar elevernas kunskapsutveckling samt erbjuder god lärmiljö. Personalen och elever bemöter varandra med respekt. Alla elever vi samtalar med uppger att de trivs och känner sig trygga på skolan.

Skolans främsta utvecklingsområde anser vi vara att öka elevernas inflytande över undervisningen samt stärka det dagliga värdegrundsarbetet i klasserna.

Resultat per målområde

Normer och värden:

På Saltsjöbadens samskola finns en gemensam syn kring värdegrundsarbetet bland personal och elever. Ett årshjul beskriver det systematiska arbetet kring värdegrundsfrågor. Bland annat genomförs två stycken trivsel- och trygghetsenkäter under läsåret i syfte att kartlägga eventuell mobbning och otrygghet samt arbeta fram förebyggande åtgärder. Skolan har upprättat en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling som beskriver skolans mål, värderingar och organisation kring det trygghetsteam som finns. Den presenteras och förankras bland personal, elever och vårdnadshavare i början av läsåret. I planen finns en tydlig beskrivning av systematiken kring elevvården. Skolan har höga förväntningar på alla elever och de får i början av läsåret ett förväntansdokument som vårdnadshavare ska skriva under.

Trygghetsteamet arbetar fram trivselregler som eleverna, via elev- och klassråd, får vara med att tycka till kring. Trivselreglerna finns uppsatta i de allra flesta klassrum och förekommer även i några allmänna utrymmen.

All personal på Saltsjöbadens samskola har ett mycket respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna. Vår upplevelse är att det oftast är god stämning bland eleverna. Många elever uttrycker att de trivs bra på skolan och att de är trygga. Skolan har upprättat ett faddersystem med olika aktiviteter under läsåret med syftet att främja gemenskapen bland eleverna.

I nuläget har skolan inte en detaljerad plan över hur det dagliga arbetet med värdegrunden ska gå till. Det är upp till respektive mentor/klasslärare att bedriva värdegrundsfrågor inom sin klass och det görs i nuläget inte systematiskt. Ett arbete med att ta fram övningar och aktiviteter inom värdegrund för respektive stadiet har påbörjats.

Utveckling och lärande/Kunskaper:

Undervisningen på skolan genomsyras av god struktur och har en tydlig koppling till läroplanens mål. Till exempel ser vi samstämmiga starter och avslut av lektioner, strukturerade genomgångar och tydliga instruktioner om lektionens innehåll. I samtal med elever på alla stadier framkommer att de är mycket nöjda med undervisningen och med sina lärare.

Arbetsätten på lektionerna varierar. Olika arbetsmetoder och arbetssätt som främjar samarbete mellan elever förekommer i hög grad. Under våra observationer ser vi inga exempel på ämnesövergripande arbete. Vid samtal med pedagoger förstår vi att det förekommer ibland.

Vi ser att eleverna i årskurs 4-9, materiellt, har förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens. De digitala verktygen används främst till informationssökning, att skriva

dokument, att göra presentationer och i viss utsträckning till att programmera. Eleverna, åtminstone i årskurs 7-9, är förtrogna med att använda skolplattformen.

I den del av skolan där förskoleklass till årskurs 5 har sin verksamhet erbjuds en stimulerande lärmiljö. I klassrummen har eleverna bestämda platser men de ges möjlighet att arbeta enskilt eller i grupp beroende på hur arbetsuppgifterna är utformade. Lärmaterialet presenteras på ett sätt som stimulerar och inspirerar till lärande. De språkutvecklande arbetssätten präglar undervisningen bland annat genom bildstöd. I den del av skolan där årskurs 6-9 har sin undervisning finns klassrum med en inspirerande lärmiljö men vi ser även klassrum där lärmiljön inte utnyttjas.

I förskoleklass ser vi att eleverna genom lek, rörelse och aktivitet utvecklar sin förmåga till att samarbeta och kommunicera. Det ser vi till exempel genom språklek och grupparbete kring matematik.

Vi observerar att det finns strategier och metoder för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd samt arbete med elever som har annat modersmål än svenska. Det finns väl fungerande rutiner för hur pedagoger, speciallärare, specialpedagoger och andra resurser samverkar.

Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande:

Eleverna på skolan får möjlighet att ta ansvar för sitt egna lärande bland annat genom elevledda utvecklingssamtal. Från årskurs 1 får elever planera och leda sina utvecklingssamtal och utifrån pedagogernas omdömen upprättar de individuella utvecklingsplaner med mål som de vill uppnå under kommande termin. Andra exempel på hur eleverna får möjlighet att utveckla sitt ansvarstagande är att ansvara för klassrumsmiljön.

I viss utsträckning är eleverna delaktiga vid val av undervisningsform samt när prov ska genomföras. Delaktighet vid planering ser vi inte och elever ger en bild av att det är pedagogen som planerar innehållet för undervisningen. Alla elever ges lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen.

På skolan finns väl fungerande former för elev- och klassråd. Skolledningen deltar i elevråden. Under de elevråd vi deltog i var frågornas karaktär mest av praktisk natur.

Bedömning och betyg:

Sedan läsåret 2018/19 använder skolan en kommungemensam skolplattform för kommunikation med elever och vårdnadshavare. Den används för bland annat schema, närvaro, planeringar av skolarbete samt återkoppling av bedömning och betyg. Många elever uttrycker att de är nöjda med den återkoppling de får. De berättar att de får bedömningar i skolplattformen. Formativ återkoppling sker spontant i olika klassrumssituationer för att ge

vägledning under arbetets gång. Vi ser exempel på att eleverna tränas på att ge kamratrespons men ingen situation där eleverna tränar på att bedöma sina egna resultat.

För att säkra en likvärdig och rättssäker bedömning av de nationella proven har skolan upprättat väl fungerande rutiner. Inom vissa årskurser rättas proven centralt inom kommunen.

Fritidshemmet:

Fritidshemmet har en välfungerande organisation och verksamheten erbjuder eleverna möjlighet att prova olika aktiviteter dagligen. Verksamheten erbjuder en bredd av aktiviteter inom olika områden, bland annat inom rörelse, skapande, utevistelse/natur och rekreation. Elevernas intresse och önskemål tas tillvara. I klassrummen finns en önskelåda där eleverna kan lägga lappar med skrivna förslag på aktiviteter. Elever vi pratar med uttrycker att de är mycket nöjda med fritidshemmet och att de har många aktiviteter att välja emellan. Fritidshemmets personal är under skoldagen främst knutna till olika klasser men några har sin del av tjänst som ämneslärare. Personal närvarar även under elevernas utvecklingssamtal och ansvarar till viss del för sociala aktiviteter för de olika klasserna.

På grund av bristande tillgång till digitala verktyg får eleverna i liten utsträckning möjlighet att utveckla sin digitala kompetens på fritidshemmets verksamhet.

Styrning och ledning:

Rektors ansvar är ett av skolans starkaste områden enligt vår bedömning. Sedan många år tillbaka finns en god struktur som rektorer tillsammans med övrig skolledning och personal arbetat fram. Det systematiska kvalitetsarbetet håller mycket hög klass och skolan har upprättat en noggrann dokumentation som beskriver skolans olika processer. Det finns årshjul både inom värdegrundsarbetet och pedagogiska arbetet som tydligt beskriver vad som genomförs och när det sker under läsåret. Arbetet med värdegrunden har skapat en skola där elever i hög grad känner sig trygga och trivs. Rektor och övriga skolledningen har mycket god kännedom om vad som sker i verksamheten och de arbetar aktivt för att utveckla den tillsammans med skolans personal och elever. Den goda strukturen inom organisationen gör att pedagogerna ges goda möjligheter till att samverka och ha kunskapsutbyte.

Rutiner för övergångar inom skolan är väl fungerande och skolan genomför under läsåret fem stycken klasskonferenser där pedagoger och personal får information om elevers kunskapsläge och sociala situation.

Bedömning i skala¹⁰

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,4
Utveckling och lärande/Kunskaper	3,4
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	3,3
Bedömning och betyg	3,5
Fritidshem	3,6
Styrning och ledning	3,8

Bedömning:

Starka sidor

Värdegrundsarbetet på Saltsjöbadens samskola är väl förankrat hos personal och elever (Normer och värden)

Beskrivning: På skolan är det en mycket god stämning och pedagoger och elever har ett mycket respektfullt förhållande till varandra. Det finns en tydlig och strukturerad plan över hur det övergripande arbetet med att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling ska gå till. Det finns en hög förväntan på att eleverna ska leva upp till skolans trivselregler och det genomsyrar verksamheten.

¹⁰ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Bedömning: I mycket hög grad finns en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland personal och elever.

Pedagogerna skapar mycket goda förutsättningar för elevernas lärande (Kunskaper)

Beskrivning:

Pedagogerna på Saltsjöbadens samskola är engagerade och sätter eleverna i centrum. Lektionerna har mycket god struktur och en tydlig koppling till läroplanens mål. Undervisningen är varierad och ger eleverna möjlighet att utveckla sina kunskaper och förmågor genom en rad olika arbetssätt. Undervisningen är väl anpassad till elevernas olika behov t.ex genom språkutvecklande arbetssätt, extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns väl fungerande rutiner för elever med annat modersmål än svenska. Särskilt gynnas de av ett bibliotek som bemannas av en flerspråkig personal.

Bedömning: Undervisning av mycket god kvalitet präglar verksamheten.

Aktiviteter i fritidshemmet är varierade och utgår från elevernas intressen och behov (Fritidshemmet)

Beskrivning: Fritidshemmet erbjuder olika aktiviteter som planeras med utgångspunkt i elevernas olika intressen och önskemål. Fritidshemmets lokaler möjliggör för pedagogerna att erbjuda sina elever en varierad och innehållsrik verksamhet. Vi ser elever som t. ex deltar i olika aktiviteter som främjar samarbete och goda relationer.

Bedömning: Fritidsverksamheten är till stor del strukturerad och varierad och innehåller lek, rörelse, skapande och estetiska uttrycksformer.

Saltsjöbadens samskola har en mycket väl fungerande organisation där rektor och övrig skollledning utvecklar verksamheten tillsammans med personalen (Styrning och ledning)

Beskrivning: Det systematiska kvalitetsarbetet håller en mycket hög nivå och det finns tydliga processer som beskriver verksamhetens arbete inom olika områden. Rektor och övrig skollledning har mycket god kännedom om verksamhetens pedagogiska arbete. Personalen på skolan medverkar i mycket hög utsträckning till att utforma verksamheten. Den goda organisationen inom skolan möjliggör till samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagoger.

Bedömning: En väl förankrad och tydlig struktur präglar verksamheten vilket möjliggör för skollledning och pedagoger att driva ett pedagogiskt utvecklingsarbete av mycket hög kvalitet.

Utvecklingsområden

Värdegrundsarbetet genomsyrar inte alltid den dagliga verksamheten (Normer och värden)

Beskrivning: Skolan har inte en detaljerad plan och struktur över hur det dagliga arbetet med värdegrunden ska gå till. Det är upp till respektive mentor/klasslärare att arbeta med den typen av frågor med sin klass. Det ska ske under klassrådstitid men vi ser att det inte sker systematiskt. Vi hör både från elever och personal att tiden är begränsad och att värdegrundsarbetet ofta bortprioriteras för att hinna med andra sakfrågor, exempelvis klassråd.

I nuläget pågår ett arbete med att ta fram material för de olika stadierna och det kan skapa en god grund för det fortsatta arbetet med värdegrund i klasserna.

Bedömning: Både observationer och intervjuer med elever och personal visar att systematiken kring det främjande värdegrundsarbetet brister till viss del.

Eleverna ges inte tillräcklig möjlighet att påverka sin undervisning (Ansvar och inflytande)

Beskrivning: Vid vårt besök ser vi få inslag av elevinflytande under lektionstid. Elever vi pratar med berättar att de främst får vara med att bestämma redovisningsform och i viss utsträckning när prov ska planeras in. I huvudsak är det pedagogen som utformar lektionernas innehåll och struktur.

Bedömning: I viss utsträckning ges eleverna möjlighet att påverka undervisningen och dess innehåll.

Jämförelse med tidigare observation*

Observationsår:

Förbättringsområde /
utvecklingsområde
i tidigare rapport:

Nuläge:

År 2012	Tydliggöra och befästa ett gemensamt synsätt kring hur skolans regler skall efterföljas (Normer och värden)	Åtgärdat
---------	--	----------

År 2012	Utveckla en beredskap för hur ordningsproblem som uppstår kan hanteras. <i>(Normer och värden)</i>	Åtgärdat
År 2012	Att öka medvetenheten hos alla skolans lärare om deras ansvar för att inom ramen för varje ämne stödja elever med särskilda behov och annan språkbakgrund i deras kunskapsutveckling <i>(Kunskaper)</i>	Åtgärdat
År 2012	Miljön i klassrummen <i>(Kunskaper)</i>	Delvis åtgärdat

* År 2012 när föregående observation genomfördes var skolan en 6-9 skola med 387 elever.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Kommentar från förskolans/skolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Våga Visa-rapporten har lagts upp på skolans Intranät som en nyhet och lästs av alla på skolan för att därefter diskuteras på möten i arbetslag. Styrkor och utvecklingsområden har lyfts fram från alla arbetslag för att därefter utgöra en punkt på möte i ledningsgruppen. Våga Visa-rapporten har även lagts upp på skolans hemsida som en nyhet och därmed gjorts publik.

Vi har också lyft fram rapporten på möte i skolråd med föräldrar.

Dock har vi ej uppmanat mentorerna att diskutera rapporten på klassråd med eleverna – vilket vi ska göra senare i vår.

Kommentar till observationens resultat

Vi känner igen vår verksamhet i rapporten. De styrkor som lyfts fram är också det som vi ser och tillika det inringade utvecklingsområdet med utveckling av möjligheter för elevernas vägar till inflytande. I rapporten nämns exempelvis klassråden som ett forum för oss att fortsätta utveckla – ett arbete som är på gång.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Förbättringsområden som lyfts fram i rapporten ringar in vägar för elevers inflytande och vårt aktiva värdegrundsarbete i skolan. Vi har en tydlig struktur för elevinflytande men behöver stärka och kompetensutveckla oss inom det operativa arbetet direkt med eleverna. Det arbetet är på gång med översyn av värdegrundsarbetets olika delar över läsåret. Ett årshjul med aktiviteter riktade till klassråden är på gång. Det ska finslipas och förankras med mentorerna inför nästa läsår. Värdegrundsarbetet som helhet har en mycket god plattform med bra samverkan med exempelvis polarna och andra nätverkskontakter. Vi fortsätter utveckla vår samverkan kring trygghetsarbetet och i detta arbete utgör mentorerna nyckelfunktioner. Intern kompetensutveckling till mentorer planläggs inför nästa läsår.

Saltsjöbaden 25/1-19

Britta Wikman, rektor